

occidental), en certs indrets l'expressió es diu sense la rima.

En qualsevol cas, a partir d'aquesta fórmula, amb rima o sense, digna de ser recollida en el costumari català contemporani, ha arribat a la llengua general l'expressió *sant hilari* per a designar aquell brindis en què el got (i qui diu el got, diu la llauna, la gerra, etc.) es buida tot d'un sol cop. Els diccionaris encara no recullen el terme, però potser algun dia s'ho hauran de plantejar.

Proposta d'entrada al diccionari

Potser el primer que caldria decidir és amb quina forma o sota quina entrada s'ha de recollir. Crear l'entrada *santhilari* seria conseqüent lèxicament (*hilari*

tot sol no vol dir res) i morfològicament (la forma de plural manté *sant* en singular: *santhilaris*), i a més al diccionari ja hi ha casos paral·lels (*santbernat* i *santcríst*); toparia, però, amb la tradició d'escriure-ho separat (al Google hi ha 9 enllaços amb «un santhilari» escrit tot junt i 33.000¹ amb «un sant hilari» escrit separat). Amb la forma *sant-hilari* passaria el mateix, i encara caldria justificar un guionet que no s'ajusta clarament a cap dels criteris normatius actuals. En canvi, recollint l'expressió *sant hilari*

1. Consulta feta el setembre del 2011. D'aquests 33.000, hauríem d'eliminar els que fan referència a altres coses («van saber aturar els atacs d'un Sant Hilari que no va poder xutar ni una sola vegada entre els tres pals»), però bo i així ens queden moltíssims més enllaços que no pas si ho busquem tot junt.

dintre l'entrada *sant*, per exemple, es mantindria la grafia més estesa. En qualsevol cas, és una decisió que els lexicògrafs haurien de valorar.

Pel que fa a la definició, hauria d'incloure, com ha quedat dit, que és l'acció de beure d'un cop el contingut d'un got o d'un altre recipient en un brindis. A més a més, es podria exemplificar amb algun dels dos contextos bàsics en què es fa servir: *beure a sant hilari* i, el més habitual, *fer un sant hilari*.

Que els diccionaris recollissin aquest terme seria un bon símptoma per a mostrar que, en contra del que pensen molts, no tot el llenguatge nou que es genera en català es basa en el calc d'altres llengües, sinó que també som capaços de crear vocabulari genuí. ♦

El paquetaire

ALBERT JANÉ

Els nostres diccionaris normatius, ara el DIEC i abans el DGLC (el Fabra), admeten solament per al substantiu *paquetaire* el valor 'El qui (o persona que) es dedica a fer paquets'. Però aquest mot ha estat usat també, molt habitualment, com a sinònim de *contrabandista*. Recordem, per exemple, haver sentit parlar moltes vegades dels paquetaires de Castellar de n'Hug, que en altres temps devien tenir una activitat molt intensa en aquest camp tan específic i característic de la importació.

Essent així, i amb el suport de diversos exemples textuais que ens va proporcionar el Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana (CTILC), ens vam decidir a proposar a la Comissió de Lexicografia de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans l'admissió d'aquest segon valor del terme *paquetaire*, admis-

sió que fou aprovada en una de les darreres reunions de la susdita comissió. Des d'ara, doncs, *paquetaire* 'contrabandista' és un mot amb la deguda sanció normativa.

Vet ací alguns dels exemples que surten en el CTILC de l'ús de *paquetaire* amb aquest valor:

«Havia sigut com una convulsioneta més del malalt; però alguns, ni això, creien, donant-li, tot lo més, el caràcter d'una estratagema de contrabandistes per a distreure forces de carrabiners i

deixar algun pas franc als paquetaires» (Narcís Oller, *Vilaniu*).

«Acabada la guerra, tornà a fer de traginer, després paquetaire» (Artur Osona, *De les meves excursions amb en Jaume de Can Valent*).

«Justament les circumstàncies hi ajudaven, perquè el petit contrabando, que era la vida del país, era mort des de que l'Esparver l'havia donada en saquejar els paquetaires, midant-los pel mateix raser que als mercaders i propietaris» (Marià Vayreda, *La punyalada*).

I, com a cloenda, un exemple de Verdager, realment impagable:

«Era un carrabiner, que ens encaçava amb la illusió de que portàvem frau, i a l'atrapar-nos s'enfadà de mala manera al veure que era un capellà aquell que de lluny havia pres per un paquetaire» (Jacint Verdager, *Excursions i viatges*). ♦

